

Piteå kommuns revisorer

Yttrande över revisionsrapport granskning av kommunens interna kontroll

Piteå kommuns revisorer har granskat kommunens interna kontroll och har lämnat följande rekommendationer.

- Att kommunstyrelsen i samband med revidering av policyn för intern kontroll och styrning föreslår kommunfullmäktige att tydliggöra kommunstyrelsens ansvar, i synnerhet gällande uppföljning och utvärdering av kommunens interna kontroll.

Kommunstyrelsens yttrande:

Kommunfullmäktige har fastställt att styr- och ledningssystemet tillika är kommunkoncernens internkontrollplan. Det är väsentligt att intern kontroll är en integrerad del av verksamheten och inte betraktas som ett sidoordnat styr- och uppföljningssystem. I styr- och ledningsarbetet har kommunstyrelsen en viktig roll att såväl styra och leda kommunorganisationen som att ha en tillräcklig uppsikt över nämndernas och bolagens verksamheter. Uppdraget innefattar således även den interna kontrollen och uppföljning sker fortlöpande under året i olika omfattning och former. Några exempel på kommunövergripande uppföljning är månadsrapporter, fördjupande månadsrapporter, delårsrapport och årsrapport samt personalbokslut. Revisionen påtar att endast tre av åtta nämnder har uttalat sig om den interna kontrollen, men den bilden delas inte av kommunstyrelsen. Varje nämnd fastställer i årsrapporten huruvida den interna kontrollen har varit tillräcklig eller ej. År 2015 är inget undantag, där samtliga nämnder har bedömt att den interna kontrollen är tillräcklig under verksamhetsåret.

- Att kommunstyrelsen, som beredande organ till kommunfullmäktige, fastställer tillämpningsanvisningar för intern kontroll.

Kommunstyrelsens yttrande:

Piteå kommuns policy för intern kontroll och styrning är relativt ny och ett utvecklingsarbete pågår för att på bästa sätt leva upp till policyns intentioner i det dagliga arbetet. Såväl nämnderna som tjänstemannaorganisationen arbetar på många olika sätt med intern kontroll, utan att just det ordet används eller uttalas explicit i text. Utvecklingsarbete inom ekonomi, personal och verksamhetsområdet sker fortlöpande med tillhörande riskanalyser samt uppföljningar/återkopplingar mot ansvarig nämnd. Nämnderna i sin tur återrapporterar väsentliga händelser och avvikelser i enlighet med styr- och ledningssystemet. Kommunstyrelsen uttalar sig därefter till kommunfullmäktige utifrån sin uppsiktsplikt. Samtliga nämnder träffar dessutom kommunfullmäktige minst en gång per mandatperiod i syfte att informera och återrapportera från de verksamheter som nämnden ansvarar för. Kommunstyrelsen träffar nämnderna i samband med budget och årsbokslut samt vid särskilda

dialogmöten och alla dessa möten syftar till att ha en god dialog och återkoppling på respektive nämnds ansvarsområde. Policyn för intern kontroll och styrning uttalar tydligt vad varje nämnd ansvarar för och vad nämnden ska säkerställa inom sitt ansvarsområde. Kommunstyrelsen ser därför för närvarande inget behov av tillämpningsanvisningar.

- Att kommunstyrelsen utarbetar kommunövergripande anvisningar och mallar för riskanalys, internkontrollplan samt uppföljning. Det är också viktigt att medarbetarna får regelbunden information om vilka krav som ställs på dem utifrån policy och tillämpningsanvisningar.

Kommunstyrelsens yttrande:

Kommunstyrelsen är av den uppfattningen att det redan finns många olika typer av styrande dokument för uppföljning och återkoppling av den interna kontrollen. Anvisningar finns framtagna för många områden t ex för månads-, delårs- och årsrapporter. Utöver anvisningar så finns en rad andra typer av styrande dokument såsom policys, riktlinjer, reglementen, delegationsordningar m m. Samtliga beslut fattade på delegation tas upp på nästföljande nämndssammanträde för delgivning. Blanketter och mallar för bland annat riskanalys finns framtagna och är tillgängliga för verksamheterna. Det området som kanske har hunnit längst här är inom det systematiska arbetsmiljöarbetet. Uppföljning kan ske på olika sätt i många olika former t ex i specifika sakfrågor som återrapporteras muntligt eller skriftligt till nämnd eller mer generellt i form av avvikelseanalyser inom ramen för bokslut. Andra exempel är avvikelshantering på nämnderna och uppföljning av ej verkställda beslut inom LSS och SoL till kommunfullmäktige. Eftersom intern kontroll omfattar så otroligt många olika frågor så ställer sig Kommunstyrelsen frågan om det verkligen finns ett behov av och ett värde i att riskanalyser, internkontrollplaner och uppföljningar ska vara lika? Intern kontroll är ytterst respektive nämnds ansvar och då bör också nämnden få besluta om hur upplägg/system ska utformas.

- Att politiker och tjänstemän får en regelbunden utbildning/information om intern kontroll för att skapa samsyn om vad som avses med intern kontroll. En sådan utbildning kan med fördel genomföras i samband med att nya ledamöter tillträder efter ett val.

Kommunstyrelsens yttrande:

Kommunstyrelsen delar revisionens uppfattning om att det är viktigt med regelbunden kompetensutveckling av politiker och tjänstemän. Varje nämnd har ett helhetsansvar för adekvat kompetensutveckling inom verksamhetsområdet och här innefattas även intern kontroll som en mycket viktig del av ledning och styrning av verksamheterna. Medarbetarnas kompetensutveckling fastställs årligen i utvecklingsplaner tillsammans med närmaste chef. Politiker erbjuds redan i samband med ny mandatperiod utbildning bland annat inom intern kontroll.

- Att kommunstyrelsen gör en årlig utvärdering av kommunens samlade system för intern kontroll.

Kommunstyrelsens yttrande:

Enligt policyn för intern kontroll och styrning ska nämnderna årligen upprätta en intern kontrollplan för att säkerställa på en rimlig nivå att

- ✓ verksamheten lever upp till de av fullmäktige fastställda målen,
- ✓ verksamheten bedrivs kvalitativt och kostnadseffektivt, det vill säga med god ekonomisk hushållning,
- ✓ informationen om verksamheten och om den finansiella rapporteringen är ändamålsenlig, tillförlitlig och tillräcklig,
- ✓ de lagar, regler och riktlinjer som finns följs,

möjliga risker, förluster och förstörelse inringas, bedöms och förebyggs.

Det är kommunstyrelsens bedömning att arbetet med intern kontroll är ett mycket viktigt område. Syftet med den interna kontrollen uppnås i stort på ett tillfredsställande och tillräckligt sätt med nuvarande mångfald av arbetssätt. Själva utformningen av uppföljning och återkoppling är ett ständigt pågående utvecklingsområde och är en del av styr- och ledningssystemet. Kommunstyrelsen delar inte revisionens uppfattning om att införandet av ytterligare sammanfattande utvärderings- och uppföljningsdokument bättre skulle klargöra och beskriva den mångfacetterade verksamhetsuppföljningen och den interna kontrollen av kommunkoncernen, än de metoder och arbetssätt som för närvarande finns inom styr- och ledningssystemet. Arbetet med ständiga förbättringar kommer aldrig kunna bedömas som färdigt. Tvärtom ska det betraktas som en ständigt återkommande arbetsprocess, där planering, genomförande och uppföljning är viktiga beståndsdelar.

Piteå kommun

Peter Roslund
Kommunstyrelsens ordförande